

NORRMALMS STADSDELSNÄMND

TJÄNSTEUTLÅTAND
E
DNR 1.1.-203/2011
SID 1 (23)

2011-03-24

Handläggare:
Monica Fredriksson
Telefon: 08 - 508 09 032
Ulrika Klemets
Telefon: 08 -508 09 077

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Underlag för budget 2012 med inriktning 2013 och 2014 Norrmalms stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Christina Rapp Lundahl
stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden ska lämna ett underlag till kommunstyrelsen inför den centrala budgetberedningen. Underlaget ska beskriva bland annat trender, utvecklingstendenser, strukturella frågor och demografiska förändringar samt effekterna av dessa och eventuella åtgärder. I ärendet redovisar förvaltningen strategiska satsningar och prioriterade frågor under kommande tre år. Bland annat ska avtals- och verksamhetsuppföljningen utvecklas. Alla medarbetare och externa leverantörer ska engageras i kvalitetsarbetet för att bidra till Vision 2030 och ett Stockholm i världsklass. Vidare ska det brottsförebyggande arbetet vidareutvecklas, liksom samarbetet med andra nämnder, förvaltningar, organisationer och företag.

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunens budget innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Nämnderna ska lämna underlag till kommunstyrelsen.

Långsiktigheten i stadens planering ska förstärkas genom att nämndernas analys av utvecklingen även för år två och tre ska ha större tyngd. Planeringen ska baseras på stadens Vision 2030. Underlaget ska beskriva bland annat trender, utvecklingstendenser, strukturella frågor och demografiska förändringar samt effekterna av dessa och eventuella åtgärder. I detta ingår att beakta lokalförsörjning, kompetensförsörjning, omstrukturerings- och investeringsbehov. Nämnden ska även i underlaget beakta den upphandling i konkurrens och personalövertagande på affärsmässiga grunder som sker inom stadens verksamheter. Tillsammans med underlagen ska nämnderna lämna lokalförsörjningsplan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ekonomiavdelningen i samarbete med övriga avdelningar. Ärendet behandlas i förvaltningsgruppen den 18 april.

Handikapprådet och pensionärsrådet informeras på sina respektive möten den 18 april respektive den 14 april.

Bilagor:

1. Blanketter till SLK
2. Äldreboendeplanering för innerstaden 2012-2014
3. Parkinvesteringsönskemål

1. Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Sammanfattning av nämndens strategiska satsningar för att bidra till uppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål under perioden 2012-2014:

1.1 Stockholm ska vara attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

- Det brottsförebyggande arbetet ska utvecklas, bl.a. genom ökad samverkan mellan förvaltningen och andra berörda parter, för att öka tryggheten bland de som bor och vistas på Norrmalm.
- Nämnden ska medverka till att skapa trygga, attraktiva, tillgängliga och levande bostadsområden med väl utbyggd samhällsservice, park/utemiljöer, företagande och goda kommunikationer.

1.2 Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

- Förskoleverksamheten ska byggas ut för att uppfylla barnomsorgsgarantin.
- Avtals- och verksamhetsuppföljningen ska utvecklas.
- Alla medarbetare och externa leverantörer ska engageras i lean för ökad kvalitet, ökad effektivitet och ökad arbetsglädje.
- Kommunikationen ska utvecklas och förbättras i syfte att tydliggöra kvalitet och valfrihet.
- Anhörigstödet ska förbättras och personer som vårdar närstående ska få ökat inflytande över formerna för anhörigstödet.
- För att tillgodose det framtida behovet av olika boenden för äldre samarbetar innerstadsdelarna om äldreboendeplaneringen.
- Samarbetet med andra nämnder, förvaltningar, organisationer och företag ska utvecklas.

1.3 Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

- Lokalt utvecklingsarbete ska bedrivas i de kommunalt drivna verksamheterna i syfte att skapa attraktiva verksamheter som är ekonomiskt och verksamhetsmässigt stabila.
- Privata verksamheter som nämnden finansierar ska uppmuntras och inspireras att arbeta med verksamhetsutveckling för att effektivisera verksamheterna.
- Lokalanvändningen ska effektiviseras.
- Personalresurserna ska användas effektivt och sjukfrånvaron ska minska.

2. Nämndens verksamhetsområde

2.1 Förskoleverksamhet

Utrednings- och statistikkontorets prognos räknar med 3880 barn i förskoleålder på Norrmalm år 2011. De senaste tre åren har befolkningsprognosen för barn i förskoleåldern emellertid kraftigt justerats upp och 2010 blev det faktiska antalet 1-5-åringar i stadsdelen 130 fler än vad USK förutspådde i sin prognos i juni 2010.

Mot bakgrund av detta planerar förvaltningen för en fortsatt utbyggnad av förskoleverksamheten för att uppfylla barnomsorgsgarantin, trots att prognosen endast visar på en måttlig ökning av antalet barn.

Förvaltningen bedömer att det behövs en fortsatt utbyggnad av förskoleplatser enligt tabellen nedan, beräknat på att 85% av 1-5-åringarna idag har förskoleplats och att 55 % av förskolebarnen på Norrmalm går i kommunalt driven verksamhet.

Uppskattat behov

År	2011	2012	2013	2014	Ökning/minskning 2011-2014
Ålder					
1-5	1835	1935	1985	2025	+ 190

Verksamhetens utveckling

Planering av förskolor i Hagastaden

I Vision 2030 är Hagastaden ett av stadens största stadsutvecklingsområden där en ny blandad stadsdel växer fram i samverkan med Solna stad, landstinget, universitet och näringsliv. Förvaltningen samarbetar med utbildningsförvaltningen, exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret för att säkra behovet av förskoleplatser i den planerade Hagastaden. Enligt tidplanen kommer de första förskolorna att börja byggas i bostadskvarteren i slutet av år 2014 för att stå klara i början av år 2016. Förvaltningen bedömer att det kommer att behövas 600-800 förskoleplatser i området fram till år 2025. Fristående förskolor kommer att bjudas in till planeringen av nya förskolor i området.

Ambitionen är att den pedagogiska verksamheten i förskolor och skolor ska ha en s.k. life science profil med en nära koppling till universitet, högskolor och företag i området.

Omvärldsförändringar

Den reviderade läroplanen för förskolan och den nya skollagen för förskola och skola träder i kraft den 1 juli år 2011. Detta innebär att förskolan blir en egen skolform och att förskolechefers och förskollärares ansvar för verksamheten tydliggörs.

Kraven på uppföljning och utvärdering stärks i den reviderade läroplanen liksom det pedagogiska arbetet med språk, matematik och naturvetenskap. Utifrån det

faktum att allt fler förskolebarn använder internet och datorer, behöver förskolorna utveckla IT som pedagogiskt verktyg, genom t.ex. interaktiva skärmar i verksamheten.

Riksdagen fattade i mars 2011 beslut om att lärarlegitimation ska införas och utbildningsdepartementet kommer under våren att färdigställa den förordning som beskriver vad som krävs för att bli behörig att undervisa. En ny lärarutbildning införs från och med hösten 2011.

Barnomsorgsgarantin - utökning av förskoleplatser

Förvaltningen kommer de närmaste åren bl.a. att prioritera arbetet med att utöka antalet förskoleplatser. Lokalförändringarna beskrivs under 5.4 i lokalförsörjningsplanen.

Gemensam förskolekö

Förvaltningen ser behovet av en samordnad förskolekö för fristående och kommunala förskolor. Idag är endast en av de fristående förskolorna i stadsdelen med i den gemensamma kön. En gemensam förskolekö skulle underlätta planeringen av förskoleorganisationen, öka möjligheterna att uppfylla barnomsorgsgarantin och ge en snabbare och bättre service till föräldrarna.

Eftersom barnen idag står i många olika köer går det inte att överblicka hur många barn som faktiskt behöver plats. Dagens olika köer för fristående och kommunala förskolor gör också att handläggningen av erbjudanden och placeringar tar onödigt lång tid, vilket ger föräldrarna en sämre service.

Prioriteringar

Arbetet med barns språkliga- och matematiska utveckling, förståelsen för och kunskapen om naturvetenskap samt teknik och konstruktion förstärks utifrån förtydligandena i förskolans läroplan. Stora kompetensutvecklingsinsatser kommer att göras inom dessa områden de kommande åren.

Uppföljning och utvärdering av verksamheten ska vidareutvecklas med utgångspunkt från läroplanen och stadens nya indikator för lärande och utveckling. Alla förskoleenheter kommer de närmaste åren att arbeta med lean för att öka kvaliteten i verksamheten, öka effektiviteten och öka arbetsglädjen. Karlbergs och Sabbatsbergs förskolor kommer att delta i kvalitetsutmärkelsen under 2011.

Kommunikationen ska utvecklas för att öka föräldrarnas inflytande samt tydliggöra kvalitet och valfrihet.

Kompetensförsörjning

Med sikte på Vision 2030 och utifrån att uppväxtvillkoren för barn på Norrmalm alltmer präglas av globalisering, mångfald och ett IT-baserat kunskapssamhälle, behöver förskoleverksamheten i större utsträckning rekrytera medarbetare med mångkulturell, flerspråkig och IT-pedagogisk kompetens. Alla förskoleenheter kommer under 2011 att gå med i en stadsövergripande kompetensutvecklingsinsats i praktisk IT och mediekompetens (PIM).

Förvaltningen ser ett fortsatt behov av gemensamma satsningar i staden för vidareutbildning av barnskötare till förskollärare och magisterutbildning för förskollärare. Ett utökat samarbete i staden när det gäller rekrytering av och kompetensutveckling för förskolechefer är också önskvärt då flera stadsdelar står inför stora pensionsavgångar och viss svårighet med nyrekryteringar.

Valfrihet

Konkurrensutsättning sker genom brukarnas fria val och via förskolepengen. Det finns idag ca 44 fristående förskolor och 30 kommunala förskolor att välja inom stadsdelen. Ca 45 % av förskolebarnen i stadsdelen går på fristående förskolor. För att öka valmöjligheterna för föräldrar ska de kommunala förskolorna utveckla olika profiler under planperioden med t.ex. uteverksamhet, kultur, språkinriktning och hållbar utveckling.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron inom förskolorna vid Norrmalm var 6,7 % vid årsskiftet 2010/2011, vilket är en minskning med 1,2 procentenheter från föregående år. Det är både förskollärarnas och barnskötarnas sjukfrånvaro som minskar men barnskötarnas sjukfrånvaro är i förhållande till förskollärarnas högre. Förvaltningen fortsätter satsningarna på att minska den korta sjukfrånvaron under de närmaste åren, bland annat genom ett tätare samarbete med företagshälsovården vid upprepad korttidssjukfrånvaro samt tidigt i sjukskrivningsperioden. Arbetet med lean är också ett verktyg för att skapa en effektiv arbetsorganisation som minskar arbetsbelastningen och förebygger ohälsa. Det förebyggande hälsoarbetet med hälsocoacher, friskvård och att skapa ett positivt arbetsklimat kommer också att förstärkas.

Ekonomisk utveckling

Utvecklingen de senaste åren har varit att lokalhyrorna stiger kraftigt vid nybyggnation och omförhandling av kontrakt för förskolelokaler. Förvaltningens bedömning är att lokalkostnaderna inom en treårsperiod kommer att överstiga denna andel. För att möta denna utveckling ser förvaltningen kontinuerligt över möjligheten att effektivisera lokalanvändningen. Därutöver är det nödvändigt att staden behåller hyreskompensationen för höga hyror för att säkra att det finns tillräckligt med resurser för den pedagogiska verksamheten.

2.2 Verksamhet för barn och unga

Verksamhetens utveckling

I enlighet med Vision 2030 ska Stockholm erbjuda barn och ungdomar en trygg och inspirerande miljö att växa upp i. En viktig del för att lyckas med detta är att förstärka det förebyggande arbetet med ungdomar, ge dem inflytande och en meningsfull verksamhet på fritiden. För att nå detta krävs bl.a. att samverkan med föräldrar, socialtjänst, polis, fritid och skola utvecklas.

I planeringen av Hagastaden är det viktigt att ungdomars behov av mötesplatser och aktiviteter lyfts fram i stadsplaneringen. Förvaltningen kommer därför att fortsätta att arbeta för att idrottsytor, parklek, fritidsgård och kulturaktiviteter för barn och ungdomar ska finnas i den nya stadsdelen. Ungdomarnas inflytande, idéer och kreativitet måste tas tillvara för att utveckla fritidsverksamheten. Förvaltningen ska vidareutveckla olika former av föräldranätverk och föräldrastöd.

2.3 Kultur och föreningsverksamhet

Verksamhetsutveckling

Stadsdelsnämnden ska i samverkan med kulturnämnden, det fria kulturlivet och föreningar öka möjligheterna för barn och ungdomar till professionella kulturupplevelser och möjligheter till eget skapande. På förskolorna utvecklas det pedagogiska arbetet genom att barnen får prova på olika former av skapande utifrån läroplanen och stadens kulturplan. Ungdomarna i stadsdelen erbjuds kulturaktiviteter på lov, i skolorna och i samarbete med olika föreningar och andra lokala aktörer. En tankesmedja för ungdomar har påbörjats, för att göra ungdomarna i stadsdelen mer delaktiga i utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter. Samverkan med frivilligorganisationer ska utvecklas.

2.4 Äldreomsorg

Befolkningsprognos					
År	2011	2012	2013	2014	Ökning/minskning
Ålder					2011-2014
65-79	6853	7159	7493	7729	+1 146
80-89	1804	1792	1730	1657	-147
90-	530	499	491	505	-25

Källa: Prognos 2010, från Stockholms stads utrednings- och statistikkontor AB, (USK)

Enligt den senaste prognosen från utrednings- och statistikkontoret (USK), beräknas personer i åldrarna 65-79 år öka med 1 146 personer under perioden. Antalet personer mellan 80-89 år beräknas minska med runt 150 personer och gruppen 90 år och äldre beräknas minska med 25 personer, d.v.s. målgruppen som har störst behov av omsorgsinsatser minskar.

Valfrihet

I Vision 2030 om ett Stockholm i världsklass erbjuds valfrihet och mångfald inom äldreomsorgen. För att underlätta valet av utförare har biståndshandläggarna en konsumentrådgivande roll. Information om och jämförelse mellan olika verksamheter ges också på stadens hemsida. Förvaltningen planerar dessutom att arrangera en årlig mässa där olika utförare inom hemtjänsten och vård- och omsorgsboenden ges möjlighet att presentera sina verksamheter för allmänheten.

Införande av kundval inom hemtjänst har resulterat i att 76 % av brukarna har valt privata utförare. Det är nödvändigt att hemtjänsten oavsett regiform håller hög kvalitet. Avtalsuppföljningarna av privata utförare av hemtjänst har visat att det i vissa fall saknas tillräcklig kompetens och kunskap för att utföra hemtjänst. Kraven på anbudsgivare enligt LOV bör därför öka.

De fyra innerstadsdelarna har på uppdrag av äldreförvaltningen tagit fram en gemensam boendeplanering inför budget 2012 med inriktning mot 2013-2014 (bilaga). Från 2018 kommer det att ske en markant ökning av äldre i innerstaden och för Norrmalms del räknar man med 61 % ökning av personer i åldrarna 65 år och äldre. Inom ramen för detaljplan 2 i Hagastaden behöver markanvisning göras för någon form av äldreboende med ca 50 lägenheter, t.ex. senior- eller trygghetsboende i kombination med vård- och omsorgsboende.

För att uppfylla parboendegarantin planeras lägenheter för parboende i samband med ombyggnationen till gruppboenden på Väderkvarnens vård- och omsorgsboende.

Verksamhetens utveckling

Behovet av hemtjänstinsatser förväntas fortsätta att öka under perioden, främst för gruppen 80 år och äldre beroende på att fler allt längre bor kvar i ordinärt boende. Beställarenheten för äldreomsorg anpassar sin organisation för att möta äldre med specifika behov inom områdena funktionshinder, psykiatri och missbruk.

Trenden är att efterfrågan på servicehus minskar och vid behov av vård- och omsorgsboende är det i första hand boenden med inriktning mot demens som efterfrågas. Ett första steg för att tillgodose behovet av fler gruppboenden tas 2011 då 17 servicehuslägenheter inom Väderkvarens vård- och omsorgsboende planeras omvandlas till två gruppboenden med demensinriktning. Behovet av bostäder för personer med äldrepsykiatrisk diagnos och missbruksproblematik tenderar att öka medan behovet av korttidsboende minskar. Behovet av olika profilboenden kommer därför att följas upp under perioden.

Prioriteringar

För att säkra och öka kvaliteten i de olika verksamheterna kommer förvaltningen att vidareutveckla metoderna och rutinerna för avtalsuppföljning.

För att tillgodose de äldres behov och använda resurserna effektivt kommer förvaltningen att utveckla samverkan med olika utförare, organisationer, landstinget och andra stadsdelar ytterligare.

För att öka tryggheten fortsätter samarbetet med närpolisen med förebyggande insatser när det gäller brott mot äldre.

Kvaliteten inom äldreomsorgen ska säkras genom att uppdatera ledningssystemet för kvalitetsarbetet i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. SOSFS: 2006:11 omarbetas så att socialtjänst och hälso- och sjukvård slås samman.

För att öka kvaliteten och effektiviteten inom äldreomsorgens verksamheter fortsätter arbetet med lean. I strävan efter att bli ännu bättre på att möta de äldres olika behov har förvaltningen ansökt om att delta i ett EU-projekt. Projektet syftar till att genom utbyte av goda exempel och finna nya lösningar höja kvaliteten inom äldreomsorgen. Om projektet beviljas genomförs det under 2012-2014. Som ett led i kvalitetsutvecklingen inom äldreomsorgen genomför förvaltningen under 2011 ett projekt om nyckelfri hemtjänst. Beställarenheten deltar i stadens kvalitetsutmärkelse.

Anhörigas delaktighet ska öka genom att äldre som deltagit i uppsökande verksamhet och de som vårdar närstående tillsammans med beställarenheten utformar och förbättrar anhörigstödet.

Kompetensförsörjning

Genom att allt fler verksamheter bedrivs i privat regi och på entreprenad innebär det att kommunen intar en mer renodlad beställarroll som kräver en bredare kompetens inom områdena för upphandling, uppföljning och samverkan med

privata utförare och entreprenörer. Förvaltningen kommer under perioden att satsa på olika kompetensutvecklingsinsatser inom dessa områden.

Arbetet med att stärka enheternas ledningsorganisationer fortsätter. Stadsdelens chefer och nyckelpersoner liksom entreprenörerna och de privata utförarna deltar i stadens ledarutbildningar.

En förutsättning för hög kvalitet inom äldreomsorgen är engagerade och kunniga medarbetare. Prioriteringar under perioden är att höja andelen grundutbildad omsorgspersonal och öka kunskaperna i svenska språket. De breda utbildningssatsningarna inom områdena dokumentation, demens, läkemedel och måltidens betydelse kommer även fortsättningsvis att erbjudas personalen. Förvaltningen kommer att satsa på olika kompetensutvecklingsinsatser under perioden inom dessa områden.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron inom äldreomsorgen var 8,8 % vid årsskiftet 2010/2011. Det är en minskning med 0,5 procentenheter från föregående år. För att sjukfrånvaron ska fortsätta att minska under kommande år avser förvaltningen att fortsätta satsningarna på sedan länge långtidssjukskrivna medarbetare. Parallellt med det arbetet är det av stor vikt att se till att inte friska medarbetare drabbas av ohälsa. Medelåldern inom förvaltningens äldreomsorgsverksamheter är relativt hög och arbetsmiljö- och friskvårdsinsatser måste anpassas efter detta. Eftersom arbetet i stor utsträckning är fysiskt krävande är det angeläget att arbeta med ergonomiska förbättringar i hög utsträckning. Vid arbetsplatserna kommer det också föras dialog om hälsa, medarbetarskap och om livsstilsfaktorer påverkan.

Ekonomisk utveckling

Den främsta osäkerheten vad gäller kostnadsutvecklingen är hur väl äldreboendeplaneringen kommer att motsvara den faktiska efterfrågan på bostäder.

2.5 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhetens utveckling

År 2030 är medborgarnas Stockholm en stad där det erbjuds en högklassig och kostnadseffektiv samhällsservice baserad på valfrihet och mångfald. Förvaltningen kommer att öppna två nya LSS-boenden i Hagastaden. Gruppboendena kommer att ha fem lägenheter vardera och förväntas kunna starta tidigast 2017.

Inom verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning fortsätter utvecklingen mot en utbyggd valfrihet för brukarna. Stockholm skall vara en stad för alla, utan sociala och fysiska barriärer. Ändringen i LSS-lagen bidrar till ett än mer tydligt fokus på barnperspektivet.

Prioriteringar

Handläggningen avseende barn med funktionsnedsättning utvecklas för att hitta lämpliga metoder för att säkra att föreslagna insatser svarar mot barnets behov. Daglig verksamhet, sysselsättning och boenden för personer med

neuropsykiatriska diagnoser behöver utökas. Staden bör gemensamt uppmuntra fler fristående aktörer att starta nya verksamheter inom dessa områden. Samverkan mellan landsting och kommun kring yngre personer med neuropsykiatriska funktionshinder ska utvecklas och det gemensamma rehabiliteringuppdraget behöver förtydligas. Verksamhetsområdet arbetar för att implementera lean för att uppnå förvaltningens mål för kvalitetsarbetet. Målen är ökad kvalitet, ökad effektivitet och ökad arbetsglädje. Förvaltningen kommer att uppmuntra och inspirera alla verksamheter som förvaltningen finansierar till att börja arbeta med ständiga förbättringar med hjälp av lean.

Valfrihet

Valfrihetssystemet (LOV) innebär en rörlighet mellan stadsdelarna. Det är positivt att det nu centralt tas fram en översikt av stadens samlade behov av boenden och en plan för hur behov och önskemål ska kunna tillgodoses. Det finns ett behov av fler boendeanternativ för personer med omfattande vårdbehov såsom personer under 65 år med demens, personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning och personer med förvärvad hjärnskada. För att lösa behovet av boende för dessa personer måste förvaltningen i dagsläget sluta individavtal med boenden utanför staden. Dessutom ligger dessa långt över den av kommunfullmäktige fastställda ersättningsnivån. Det är därför nödvändigt att stadsdelarna verkar för att möjliggöra uppbyggnad av sådana boenden inom stadsdelarna. Stadsdelsförvaltningen bevakar alla nya byggnadsprojekt för att se över möjligheterna till fler lokaler för gruppboendestäder. Detta beskrivs närmare i lokalförsörjningsplanen, avsnitt 5.6.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet var 4,5 % vid årsskiftet 2010/2011, vilket är en sänkning med 2,7 procentenheter från föregående år. Både långtids- och korttidssjukfrånvaron har minskat markant de senaste åren. Fortsatta satsningar framöver består framförallt av att behålla friska medarbetare i arbete. Vid arbetsplatserna kommer det därmed föras dialog om hälsa, medarbetarskap och livsstilsfaktorer påverkan.

Kompetensförsörjning

Då fler verksamheter bedrivs i privat regi och på entreprenad innebär det att kommunen intar en mer renodlad beställarroll. En roll som kräver bredare kompetens inom områdena för upphandling, uppföljning och samverkan med privata utförare och entreprenörer. Förvaltningen kommer att verka för att utveckla medvetenheten och kompetensen om den nya rollen som beställare.

Ekonomisk utveckling

Kostnadsnivån inom verksamhetsområdet överstiger kommunfullmäktiges resurstilldelning. Brist på konkurrens har drivit upp kostnaderna för boenden. I synnerhet förväntas kostnaderna för personer med neuropsykiatriska funktionshinder och förvärvade hjärnskador att öka. Förvaltningen bevakar alla nybyggnads- och ombyggnadsprojekt för att öka utbudet av gruppboendestäder.

Staden bör om möjligt se över de av serviceförvaltningen upphandlade turbundna resorna till daglig verksamhet. Det nya avtalet har inneburit väsentligt högre resekostnader för stadsdelarna. Alternativt bör resursfördelningen anpassas till det nya avtalet.

Kostnaderna för personlig assistans befaras öka med anledning av försäkringskassans mer noggranna utredningar. Då fler personer inte anses behöva mer än 20 timmars assistans ökar antalet personer med assistans beviljad av kommunen. Förvaltningen anser att man över staden bör se över prissättning och för prissättning relevanta kvalitetskriterier gällande korttidstillsyn. Idag styr skolorna prissättningen av korttidstillsyn varför prisnivåerna ser olika ut över staden.

Behovet av kommunala stödinsatser i hemmet ökar då personer under 65 år med omfattande omsorgs- och omvårdnadsbehov ofta nekas rehabilitering inom landstinget.

2.6 Individ och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Barn, ungdom och familjer

Verksamhetens utveckling

För att uppnå Vision 2030 kommer förvaltningen att genom samverkan och kommunikation fortsätta att utveckla en socialtjänst som förmedlar en positiv bild till de barn, ungdomar och familjer som behöver stöd av den sociala barnavården. Tydligheten och trovärdigheten ska stärkas.

Prioriteringar

Forskning visar att föräldrastödsprogram ger goda effekter som kan motverka t.ex. kriminalitet under ungdomsåren. Föräldrar i stadsdelen erbjuds möjligheten att delta i föräldrastödsprogrammet KOMET vilket används i stor utsträckning och är mycket uppskattat. Olika typer av stödgrupper för barn som är utsatta på olika sätt är också viktigt att kunna erbjuda, men alla dessa verksamheter är inte möjliga för varje enskild stadsdel att bedriva. Det vore därför önskvärt att denna typ av verksamhet samordnades i staden. Vidare finns det behov av fler beslutsstöd för att få bättre bedömningar avseende barn och ungdomars behov av insatser.

Förvaltningen har påbörjat samarbete med andra stadsdelar, som t.ex ett gemensamt kompetenscentra för familjevård med Östermalms stadsdelsförvaltning. För att uppnå en större säkerhet i riskbedömningen och val av insatser för ungdomar 12 -18 år som är våldsbenägna används beslutsstödet SAVRY (Structured Assessment of Violence Risk in Youth) Det vore önskvärt att staden tog ett samlat ansvar så att socialsekreterare utbildas i bedömningsinstrumentet för att säkra att SAVRY används i alla stadsdelar.

Vuxna*Verksamhetens utveckling*

Missbruksutredningen, vars slutbetänkande ska överlämnas till regeringen i april 2011, och som bland annat behandlar kommunernas och landstingens framtida ansvar för missbruks- och beroendevården och ansvarsfördelningen mellan de båda huvudmännen, bedöms kunna få långtgående konsekvenser vad beträffar huvudmannaskap.

Förvaltningen befarar att den förändrade alkoholkulturen framöver kan komma att leda till ökade alkoholrelaterade skador. Det skulle bl.a. kunna resultera i att antalet personer med alkoholrelaterade funktionsnedsättningar ökar.

Frånvaron av uttalad ambitionsnivå för området missbruk har under åren resulterat i en långsam utvecklingstakt. En utmaning för kommande år är att sätta missbruksfrågan i fokus och att höja ambitionsnivån för verksamhetsområdet.

Kvinnofrid*Verksamhetens utveckling*

Socialtjänstens ökade ansvar för brottsoffer kan komma att leda till att fler våldutsatta kvinnor och deras barn kommer till socialtjänstens kännedom och erbjuds stöd. Vidare bör fler män som utövat våld uppmärksammas och erbjudas ett eget stöd. I fördelning av medel bör detta beaktas och eventuellt bör särskilda pengar budgeteras för det.

Personer med psykisk funktionsnedsättning*Verksamhetens utveckling*

För att möta behoven av det ökande antalet personer med neuropsykiatriska diagnoser, i synnerhet ADHD, krävs bland annat sysselsättningsinsatser som är anpassade för just den målgruppen. Många av dessa personer är unga och har en annan problematik än den gängse målgruppen inom socialpsykiatri. Det finns en tendens att personer med psykosdiagnoser väljer att bo kvar i socialpsykiatrins gruppbofasta efter 65 års ålder istället för att övergå till äldreomsorgens insatser, varför staden behöver ha en beredskap att utöka antalet bostäder med särskild service för socialpsykiatrins målgrupp.

Prioriteringar

Sociala arbetskooperativ är en möjlighet att vidga arbetsmarknaden för socialpsykiatrins målgrupp. Norrmalms kooperativa förening KOS, som är samlokaliserad med socialpsykiatrins sysselsättningverksamhet på Nya Verkstan, är beroende av finansiering från stadsdelen i form av personal och lokaler. KOS ingår också som en sysselsättningsverksamhet i valfrihetssystemet och det tillhörande ersättningssystemet. Att beviljas sysselsättning inom valfriheten kräver biståndsbedömning vilket i sig blir en motsättning till det sociala arbetskooperativets arbetssätt som bygger på medbestämmande och deltagande utifrån önskemål och förutsättningar. Ersättningsmodellen behöver därför anpassas för att passa de sociala kooperativen.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron inom verksamheterna har ökat från föregående år. Vid årsskiftet 2010/2011 var sjukfrånvaron 5,0 %, vilket är en ökning från föregående år då den var 2,9 %. Personalgruppen inom verksamhetsområdet är relativt liten vilket gör det svårt att dra långtgående slutsatser av statistiken. Under kommande år ska arbetsgivaren fortsätta att sätta in tidiga och aktiva åtgärder vid sjukskrivningar. Ett närmare samarbete med företagshälsovården har inletts under föregående år och planeras fortsätta kommande år. För att friska medarbetare ska fortsätta att vara friska kommer också arbetet med hälsofrågor ur ett förebyggande perspektiv att fortsätta. Det innebär fokus på hälsofrämjande åtgärder i form av friskvårdssatsningar och bibehållande av ett trivsamt arbetsklimat.

Kompetensförsörjning

Tillgången på utbildade socionomer är i dagsläget god. För nyutbildade krävs dock mycket stöd och internutbildning i dokumentation och bedömningsinstrument m.m. innan de kan arbeta mer självständigt.

I takt med att allt mer verksamhet utförs av privata entreprenörer blir kommunen en mer renodlad beställarorganisation. Detta ställer stora krav på handläggarna. Förutom professionalitet gentemot brukare/klienter och den förändrade rollen i det sammanhanget så krävs en bredare kompetens inom områden som kontroll och uppföljning. Behovet av att utveckla beställarkompetens är tydligt och skulle med fördel kunna samordnas över staden.

Valfrihet

Staden utvecklar sina metoder för uppföljning både av verksamhet i egen regi och entreprenader, liksom uppföljningen av företag som kommer att anslutas till socialpsykiatrins valfrihetssystem genom LOV-avtal. En systematisk uppföljning av all verksamhet, vare sig den är upphandlad eller bedrivs av staden, tenderar att bli allt mer resurskrävande. Staden behöver därför inför kommande budgetår bedöma hur stora resurser denna uppföljning kan komma att ta i anspråk, för att kunna avsätta medel.

Ekonomisk utveckling

Förvaltningen ser en negativ kostnadsutveckling inom missbruksområdet. Detta p.g.a. en generellt försämrad fysisk hälsa hos personer med missbruksproblem, även i yngre åldrar. Kraven på ökad omvårdnad för dessa personer medför ökade boende- och behandlingskostnader. För att bibehålla en god kvalitet har såväl den ordinarie verksamheten som utvecklingsarbetet inom missbruksområdet blivit alltmer beroende av medel utanför budget. Ökade krav på vad socialtjänsten ska erbjuda våldsutsatta kvinnor och barn leder sannolikt till ökade kostnader som t.ex. ökade personalkostnader för att ge gruppen råd och stöd men även kostnader för köpta insatser när det gäller främst skyddat boende.

Tillsyn av tobak och folköl

I dagsläget är tillsyn av tobak och folköl en biuppgift som inte har en naturlig organisatorisk plats. Tillsynen utförs ofta av en ensam handläggare som inte heller har något direkt stöd i just den arbetsuppgiften. Förvaltningen tror att det kan

göras effektivitetsvinster vid en centralisering av tillsynen. Vid en central tillsynsfunktion med en samordnad läkemedels- och tobak-folkölstillsyn skulle möjligheterna att standardisera och samordna arbetet öka. En grupp med specialistkompetens där handläggarna har ett kollegialt stöd framför allt under tillsyn ökar också rättssäkerheten och professionaliteten. Ännu ett skäl till en centraliserad tillsynsfunktion är att den allt mer skärpta lagstiftningen ställer högre krav på tillsynsarbetet och framöver tror förvaltningen att det är svårt att utföra denna typ av myndighetsutövning på det sätt som görs idag.

2.7 Stadsmiljöverksamhet

Verksamhetens utveckling

I enlighet med Vision 2030 ska parkerna vara i världsklass och utvecklas till en gemensam resurs för allt fler parkbesökare. När Stockholm växer ökar användandet av de befintliga parkerna. Det är viktigt att sträva efter att försöka öka parkarealen i stadsdelsområdet trots att möjligheterna till detta är små. Enligt Stockholms nya översiktsplan ska kvaliteten på parkerna höjas så att de tål ett högre besöksstryck. Det är en stor utmaning att utveckla långsiktigt hållbara och slitagetåliga parker i en allt tätare stad. För att kunna uppnå detta krävs forskning, parkteknisk utveckling och mer resurser till parkskötsel och underhåll.

Förvaltningen har ett stort ansvar i planeringen av Hagastaden med syfte att skapa en attraktiv stadsdel med grönskande utomhusmiljöer och utvecklad samhällsservice.

Förändringar i förutsättningar

Innerstadens parker är inte anlagda som aktivitetsparker. Ökat besöksstryck och behov av höjd kvalitet innebär ökat underhålls- och investeringsbehov.

Myndighetskrav gällande vattenkvalitet medför högre okompenserade kostnader för stadsdelsnämndens verksamhetsutövning samt drift och underhåll av strandbad och plaskdammar.

Enligt beslut i kommunfullmäktige 2010 ska stadsdelsförvaltningarna erbjuda alla hushåll i nya bostadsområden att delta i forum, boendenätverk och interaktiva aktiviteter för ett hållbart boende och livsstil. Förvaltningen återkommer under året med förslag på hur arbetet med hållbara livsstilar skulle kunna drivas.

Prioriteringar

Parkplanen visar tydligt behovet av ett fortsatt förbättrat underhåll av gräsytor och vegetation. Träd och buskar är i stort behov av föryngringsbeskränning för att inte mista sin funktion som ett vackert inslag i parken och på flera platser behövs nyplantering. Underhållet är också en fråga om trygghet för parkens besökare.

Stockholm är en stad med mycket varierad topografi vilket innebär att det finns många trappor och murar som förbinder och avgränsar parker. Anläggningar från 1940- och 50-talen som byggdes i granit har gett staden en speciell karaktär, och är nu i stort behov av reparation. Åtgärder som förbättrar tillgängligheten ska prioriteras.

Investeringar

I flerårsbudgeten ska stadsdelsnämnden besluta om investeringar som nämnden anser är prioriterade för perioden. Nedan redovisas parkinvesteringar i prioritetsordning. Investeringsönskemålen redovisas också i bilaga 3.

Bellevueparken: Upprustningen av Bellevueparken är ett samarbetsprojekt mellan fem av stadens nämnder, och planeras att genomföras etappvis under en femårsperiod, med början år 2011. Målsättningen är att förstärka den historiska inriktningen mot Pipers engelska landskapspark, stärka sambanden med parklandskapet runt Brunnsviken samt lyfta fram Bellevueparken som en del av nationalstadsparken, förstärka parkens ekologiska värden och öka parkens attraktivitet som vistelseyta för besökare och boende i framtidens Stockholm.

För parkinvesteringsmedel fördelade enligt resursfördelningssystemet utgår planeringen från den parkplan som antagits av nämnden, vilket bl. a. innebär en upprustning av Vanadislunden.

Driftskostnadskonsekvenser av investeringar

Investeringar i befintliga parker ska leda till att parkens funktion anpassas till dagens förutsättningar, en mer rationell skötsel och att driftkostnaden hålls nere, t.ex. genom att ett nytt mer hållbart och miljövänligt material används samt att svårskötta delar förändras.

Kapitalkostnader

De närmaste tre åren förväntas kapitalkostnaderna för parkinvesteringar öka från 5,5 mnkr 2011 till 6,9 mnkr 2014. Ökningen bygger på beräkningar för befintliga men ej avskrivna anläggningstillgångar samt pågående och beslutade projekt, samt antaganden om en bibehållen investeringsnivå enligt parkplanen. Se bilaga 1. Förvaltningen förutsätter att kompensation för detta fastställs av kommunfullmäktige i budget, så att denna kostnadsökning inte belastar drift av övriga verksamheter.

2.8 Flyktingmottagande

Flyktingmottagandet har varit och förväntas även framöver vara väldigt lågt.

2.9 Ekonomiskt bistånd

Då den genomsnittliga bidragstiden har förlängts och kostnader för försörjningsstöd inte har minskat i samma takt som tilldelade resurser under 2011 har Östermalms stadsdelsförvaltning, som driver handläggningen av försörjningsstöd åt Norrmalm, tagit fram en åtgärdsplan. Denna kommer att innebära att handläggningen fokuserar på att minska boendekostnader för vandrarhem, härbärgen och hotell genom att ge stöd till personer som är bostadslösa eller riskerar att bli bostadslösa. Vidare skall fokus ligga på att utreda och kräva in felaktigt utbetalt försörjningsstöd samt öka andelen riktiga beslut genom skärpta rutiner för bl a stadsdels- och kommuntillhörighet och boendeförhållande. Ytterligare åtgärder kommer att behöva vidtas.

2.10 Arbetsmarknadsåtgärder

Ansvar för arbetsmarknadsfrågor har från 2011 överförts till en ny nämnd, arbetsmarknadsnämnden. Från och med halvårsskiftet flyttas förvaltningen av Jobbtorg Stockholm till arbetsmarknadsförvaltningen. Stadsdelsnämnden fokuserar sina insatser på att omfatta gruppen medborgare som inte ingår i Jobbtorg Stockholms målgrupper.

Andelen arbetslösa, även bland ungdomar, är betydligt mindre än genomsnittet i staden liksom den andel av befolkningen som behöver ansöka om försörjningsstöd. Dock kan man i dagsläget märka en viss ökning av antalet personer med psykosocial problematik, vilket i hög grad påverkar bidragstidens längd. Det är viktigt att staden planerar för att jobbtorgen utvidgas till att också ge insatser för personer med olika typer av funktionsnedsättning, då denna grupp fortsättningsvis förväntas vara långt ifrån arbetsmarknaden, trots förbättrad konjunktur.

3. Sammanfattande ekonomisk analys

Budgetramarna för Norrmalms stadsdelsnämnd fastställs av kommunfullmäktige och förvaltningens underlag till budget 2012-2014 ska rymmas inom de fastställda ramarna för perioden. Se bilaga 1. Budgetramen för driftskostnader minskar med 1,9 mnkr från 878,9 mnkr 2011 till 877,0 mnkr 2014. Minskningen sker inom verksamhetsområdet äldreomsorg och beror på att antalet personer över 80 år beräknas minska. Om kompensation för pris- och löneökningar inte utgår till nämnderna under perioden kommer effektiviseringar motsvarande pris- och löneökningarna att genomföras. Kapitalkostnaderna för parkinvesteringar förväntas öka från 5,5 mnkr 2011 till 6,9 mnkr 2014.

3.1 Drift

Hela nämndens verksamhet visar på en budget i balans. Bokslutet för 2010 redovisade 16,7 mnkr i överskott efter resultatöverföringar och de första prognoserna för 2011 redovisar överskott. Under planperioden 2012 till 2014 finns det trots överskott för hela nämndens verksamhet risk för att stöd och service till personer med funktionsnedsättning och ekonomiskt bistånd förbrukar mer resurser än kommunfullmäktiges resurstilldelning medger. Se vidare under punkt 2.5 stöd och service till personer med funktionsnedsättning och 2.9 ekonomiskt bistånd. Förvaltningen fortsätter arbetet med att nå en budget i balans inom båda verksamhetsområdena.

I början av 2012 beräknas ca 800 medarbetare arbeta inom förvaltningen och personalkostnaderna kommer att motsvara ca 35 % av de totala kostnaderna. Vid planperiodens slut beräknas 650 personer arbeta inom förvaltningen, andelen personalkostnader beräknas då motsvara ca 28 % av de totala kostnaderna. Minskningen beror på att ytterligare verksamhet har upphandlats. Den minskade andelen personalkostnader motsvaras av en ökning av kostnaderna för köp av verksamhet till ca 56 % av de totala kostnaderna 2014.

5. Lokalförsörjningsplan

5.1 Inledning

Förvaltningen har de senaste åren prioriterat arbetet med lokaleffektiviseringar. Trots det väntas nämndens hyreskostnader stiga kraftigt då hyreskontrakten för ett antal lokaler som ligger i nyligen ombildade bostadsrättsföreningar är aktuella för omförhandling, samt att de kommunala bostadsbolagen marknadsanpassar hyrorna. Arbetet med lokaleffektiviseringar kommer därför att fortsätta prioriteras de kommande åren. Förvaltningen undersöker alltid om tomställda lokaler antingen kan omdisponeras till andra verksamheter eller avvecklas. Vidare har förvaltningen ett helhetstänkande avseende stora fastigheter och planerar för att kunna använda lokalerna inom dessa på ett flexibelt sätt och samverka mellan olika verksamhetsområden.

En viktig del i lokalplaneringen är att bevaka att tillräckligt med lämpliga verksamhetslokaler byggs i nya stadsutvecklingsområden. En väl fungerande samverkan mellan berörda förvaltningar och bolag krävs. Förvaltningen har tagit initiativ till fördjupad samverkan i samband med planeringen av Hagastaden, men samverkan behöver förstärkas ytterligare.

5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra faktorer som förändrar behovet av lokaler

Förskoleverksamhet

Behovet av förskoleplatser är svårt att förutse, då skillnaderna mellan prognos och utfall de tre senaste åren varit stora för barn i förskoleålder. Utrednings- och statistikkontorets prognos för år 2011 har ökat med drygt 530 barn under tre års prognostid, vilket motsvarar ca 30 förskoleavdelningar inom stadsdelen. Detta innebär att förvaltningen måste ha en hög flexibilitet i lokalplaneringen. En för hög kapacitet innebär onödigt dyra lokalkostnader, medan en planering som strikt följer befolkningsprognoser kan innebära att stadsdelen inte kan hålla barnomsorgsgarantin. Förvaltningens strategi är därför att satsa på större förskolor, där det i perioder går att minska eller utöka verksamheten beroende på antalet förskolebarn i stadsdelen.

Mot bakgrund av detta planerar förvaltningen för en fortsatt utbyggnad av förskoleverksamheten för att uppfylla barnomsorgsgarantin, trots att prognosen endast visar på en måttlig ökning av antalet barn. Förvaltningens bedömer att det behövs en fortsatt utbyggnad av förskoleplatser enligt tabellen nedan, beräknat på att 85% av 1-5-åringarna idag har förskoleplats och att 55 % av förskolebarnen på Norrmalm går i kommunalt driven verksamhet.

Uppskattat behov

År	2011	2012	2013	2014	Ökning/minskning 2011-2014
Ålder					
1-5	1835	1935	1985	2025	+ 190

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Förvaltningen ser ett tydligt behov av fler boendeanternativ för personer med omfattande vårdbehov. Bland annat behövs ett boende för personer under 65 år med demenssjukdom. Att placera yngre personer i ett äldreboende är olämpligt, men det har ibland varit den enda möjligheten. Detta kräver dispens från tillståndsmyndigheten, som blivit mer restriktiva med dispenser, vilket försvårat placeringar ytterligare. Det behövs också fler boenden för personer med asperger/autism och förvärvade hjärnskador. Under punkt 5.6 beskrivs hur förvaltningen arbetar för att uppfylla målet om fler omsorgslägenheter i staden.

Valfrihetssystemet (LOV) innebär en framtida rörlighet mellan stadsdelarna, vilket innebär att en gemensam översikt av stadens samlade behov av boenden behövs. Staden har på central nivå påbörjat arbete med en sådan.

Individ och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Förvaltningen ser en risk i att tillgången på försöks- och träningslägenheter på sikt kan begränsas av att allt fler hyresrätter ombildas till bostadsrätter. I dagsläget är tillgången dock tillräcklig.

Äldreomsorg

Enligt den senaste prognosen för Norrmalm, från utrednings- och statistikkontoret (USK), beräknas personer i åldrarna 65-79 år öka med 1 146 personer under perioden, medan antalet personer mellan 80-89 år beräknas minska med runt 150 personer och gruppen 90 år och äldre beräknas minska med 25 personer.

Befolkningsprognos

År	2011	2012	2013	2014	Ökning/minskning 2011-2014
Ålder					
65-79	6853	7159	7493	7729	+1 146
80-89	1804	1792	1730	1657	-147
90-	530	499	491	505	-25

Källa: Prognos 2010, från Stockholms stads utrednings- och statistikkontor AB, (USK)

De fyra stadsdelarna i innerstaden har på uppdrag av äldreförvaltningen tagit fram en gemensam äldreboendeplanering, som bifogas ärendet. Se bilaga 2. Av denna framgår att det med valfrihetssystemet har blivit något svårare att göra en bedömning av lokalbehovet inom den egna stadsdelen. Tendensen är dock att de flesta väljer att stå i kö till ett vård- och omsorgsboende inom den egna stadsdelen.

Lokaler för fritidsverksamhet

Enligt prognos 2010 förväntas antalet 10-12-åringar i stadsdelen under perioden öka med 126 barn, från 1132 barn år 2011 till 1258 barn år 2014. Prognosen för 13-15-åringar samma period är en ökning med 68 barn fram till 2014. Åldersgruppen 16-18 år förväntas minska med 132 personer under perioden.

5.3 Kapacitet

Förskoleverksamhet

Förvaltningen har ett fullt kapacitetsutnyttjande av förskolelokalerna och har de senaste åren arbetat intensivt med att bygga ut förskoleverksamheten för att hålla barnomsorgsgarantin. Med de lokalförändringar som beskrivs under 5.4. bedömer förvaltningen att kapaciteten kommer att vara tillräcklig under planperioden.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Förvaltningen har ett fullt kapacitetsutnyttjande inom dessa lokaler.

Individ och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Förvaltningen har ett fullt kapacitetsutnyttjande inom dessa lokaler, med undantag av träfflokalen Balder, där kapaciteten är för stor. Förvaltningen ser därför över möjligheten att samordna träffverksamheten med andra stadsdelar.

Behovet av försöks- och träningslägenheter tillgodoses löpande.

Äldreomsorg

Förvaltningen har fullt kapacitetsutnyttjande inom äldreomsorgens lokaler, med undantag för stadsdelens enda servicehus och korttidsboende på Väderkvarnen, där det finns tomma platser.

Administrativa lokaler

Förvaltningskontoret, som förutom administrativ personal, även har lokaler för biståndshandläggare och socialsekreterare inom individ- och familjeomsorg, äldreomsorg m.m., har en totalyta på 3 153 kvm. I lokalerna finns 124 medarbetare, vilket innebär en snittyta på 25 kvm per anställd. Lokalen är till en del kulturmärkt, vilket innebär att ombyggnader och genomgripande förändringar inte kan göras. Detta begränsar i vissa fall möjligheterna till lokaleffektivisering.

Lokaler för fritidsverksamhet

Öppna förskolan och parklekarna i stadsdelen har idag väldigt många besökare och det är svårt att utöka kapaciteten i dessa verksamheter. På fritidsgårdarna finns utrymme för fler besökare.

5.4 Förändringar i lokalbeståndet

Förskoleverksamhet

I januari 2011 öppnades förskolan Brunnsmästaren invid Vasaparken, med plats för ca 65 barn och under våren startar en ny förskoleavdelning i Vanadissugan vid Frejgatan/Sveavägen. I januari 2012 kommer den helt nyrenoverade förskolan Birger Jarl på Roslagsgatan stå färdig och utökas från 40 till 90 platser. Därutöver ser förvaltningen över möjligheterna för tillfälliga lokaler i paviljonger.

I Vision 2030 är Hagastaden ett av stadens största stadsutvecklingsområden där en ny blandad stadsdel växer fram i samverkan med Solna stad, landstinget, universitet och näringsliv. Förvaltningen samarbetar med utbildningsförvaltningen, exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret för att

säkra behovet av förskoleplatser i Hagastaden. Enligt tidplanen kommer de första förskolorna börja byggas i bostadskvarteren i slutet av år 2014 för att stå klara i början av år 2016. Förvaltningen bedömer att det kommer att behövas 600-800 förskoleplatser i området fram till år 2025, vilket innebär 12-15 nya förskolor. Fristående förskolor kommer att bjudas in i planeringen av nya förskolor i området. Ambitionen är att den pedagogiska verksamheten i förskolor och skolor ska ha en life science profil med en nära koppling till universitet, högskolor och företag i området.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamheten Tre Liljor, som är en biståndsbedömd korttidstillsyn enligt LSS för barn över tolv år med neuropsykiatriska funktionshinder, kommer att avvecklas till sommaren då efterfrågan minskat väsentligt. Lokalen kommer att nyttjas som förskola.

Individ och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Förvaltningen överväger ett samutnyttjande av träfflokalen Balder med andra stadsdelar. I övrigt planeras inga lokalförändringar under perioden.

Äldreomsorg

Omstrukturering kommer att genomföras inom äldreomsorgens lokaler under 2011, både för att effektivisera lokalanvändningen och möta ändrade behov.

Trenden visar att efterfrågan på servichus minskar medan behovet av boenden med inriktning mot demens ökar. Förvaltningen kommer därför under 2011 att omvandla 17 servicehuslägenheter inom Väderkvarnens vård- och omsorgsboende till två gruppboenden med demensinriktning.

För att effektivisera lokalanvändningen på Väderkvarnen undersöks möjligheten att lämna en del av äldreomsorgens lokaler och använda dessa till annan verksamhet, t.ex. förskoleverksamhet.

Malmens korttidsboende på Väderkvarnen har 14 platser. Då dessa inte utnyttas fullt ut kommer förvaltningen noggrant följa det framtida behovet av korttidsboende för att eventuellt minska antalet platser.

Förvaltningen deltar i planeringen av Hagastaden. Någon form av äldreboende kommer att behövas runt 2020 och måste därför inrymmas i detaljplan 2.

Lokaler för fritidsverksamhet

Förvaltningen planerar för parklekslokaler och nya idrottsytor för ungdomar i Hagastaden. Ett samarbete har inletts med länsstyrelsen, stadsmuseet och fastighetskontoret för att se över om det finns någon del av Bellevueområdet som går att använda till barn- och ungdomsverksamhet.

Korttidstillsynen för ungdomar i Tre Liljors lokaler kommer att avvecklas och användas till förskoleverksamhet till hösten 2011.

5.5 Kostnadsutveckling

Mnkr	2011	2012	2013	2014	Ökning 2011-2014
Nämnd- och förvaltningsadministration	2,7	2,7	2,8	2,9	0,2
Individ- och familjeomsorg	3,4	3,5	3,7	3,8	0,4
Stadsmiljöverksamhet	0,3	0,3	0,3	0,3	0,0
Förskola	34,9	38,7	40,2	41,6	6,7
Äldreomsorg	41,0	42,2	43,5	44,8	3,8
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	7,3	7,5	7,8	8,0	0,7
Fritid och kultur	0,5	0,6	0,6	0,6	0,1
SUMMA	90,1	95,5	98,9	102,0	11,9

Tabellen visar beräknade hyreskostnader under planperioden, den årliga hyresökningen utifrån index har beräknats till 3 % för 2012 till 2014. Hyreskostnaderna beräknas från 2011 till 2014 öka med ca 11,9 mnkr vilket motsvarar 13,2 %. Störst hyresökning prognostiseras inom förskolan med 19,2 % till följd av ny inhyrning av lokaler till jämförelsevis höga kostnader samt förväntade prisjusteringar till marknadsnivåer när hyreskontrakt omförhandlas.

Nämnd – och förvaltningsadministration

Fabege AB är fastighetsägare för fastigheten Tulegatan 13. Hyresavtalet löper till 2012-12-31 med 9 månaders uppsägningstid.

Individ och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Lokalkostnaderna utgörs av lokaler för administration, träfflokalen Balder och gemensamhetsytor inom stödboende och gruppboendestäder. Hyreskostnaderna beräknas öka med den årliga indexuppräkningen.

Förskoleverksamhet

Den pågående kapacitetsökningen innebär ökade hyreskostnader. Nyttillkomna lokalerna kostar ofta mer än 2 200 kr/kvm. Av förskolornas 45 lokalkontrakt har 19 st en hyra som överstiger 2 000 kr per kvm, vilken är gränsen för att erhålla bidrag från kommunstyrelsen för förskolor med hög hyra. Det finns anledning att generellt räkna med att hyresnivån i innerstaden fortsätter att stiga. Under år 2012 ligger åtta hyresavtal för möjlig omförhandling av hyresvillkoren. År 2013 ligger fyra hyresavtal för möjlig omförhandling. Vid varje omförhandling av hyreskontrakt sker anpassning till marknadshyra. I ett ökande antal lokaler svarar förvaltningen för underhåll av både lokaler och gårdsutrustning.

Äldreomsorg

Kostnadsutvecklingen inom äldreomsorgen är beroende av de effektiviseringar och omstruktureringar som genomförs i verksamheten. För närvarande planeras omstruktureringar på Väderkvarnens vård- och omsorgsboende. Hur dessa påverkar hyran är inte klart ännu eftersom arbetet fortfarande är inne i en projekteringsfas. Kalkyler och konsekvenser för hyresnivån kommer att presenteras för nämnden så snart dessa är klara.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Lokalkostnaderna utgörs av lokal för daglig verksamhet, gemensamhetsytor inom gruppboendestäder och lokaler för administration. Hyreskostnaderna beräknas öka med den årliga indexuppräkningsgraden.

Fritidsverksamhet

Inga förändringar planeras under planperioden.

5.6 Övrigt

Särskild redovisning - utbyggnad av omsorgslägenheter.

Efter införandet av valfrihetssystem har det visat sig att det finns en stor efterfrågan på gruppboendestäder i innerstaden. Förvaltningen bevakar alla nybyggnads- och ombyggnadsprojekt i syfte att utöka antalet gruppboendestäder i stadsdelen. Det s.k. Skandiahuset, i kvarteret Träsket på Sveavägen 44, ska genomgå en omfattande ombyggnation. I samband med det för förvaltningen diskussioner med fastighetsägaren om att inrätta två gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning om sammanlagt 10-12 lägenheter. Fyra av dessa lägenheter behöver förvaltningen för att flytta över verksamheten från gruppboendestaden på Hagagatan 17, då denna gruppboendestad inte uppfyller Socialstyrelsens krav på fullvärdiga lägenheter. Ombyggnationen skulle således innebära ett tillskott om 6-8 nya omsorgslägenheter i staden. Inriktningen på en av gruppboendestäderna bör vara aspberger/autism, förvärvade hjärnskador eller demens, då detta behov är stort i staden.

Övriga gruppboendestäder som finns planerade inom stadsdelen är två gruppboendestäder med sammanlagt 10 lägenheter. Dessa planeras i Hagastaden och förväntas kunna öppna tidigast 2017.